

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către avocatul Ion Căpățînă, în interesele Ludmillei Draguțanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Cezar Galamaga, Anastasia Raevskaia, Daria Chirtoca și Valeriu Arseni împotriva Ludmillei Draguțanu, intervenient accesoriu Tatiana Draguțan cu privire la rezoluțiunea contractului de locațiune, încasarea sumei, a cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Ludmila Draguțanu împotriva lui Cezar Galamaga cu privire la rezoluțiunea contractului de locațiune și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*Dosarul nr. 2r-254/24
nr. PIGD 2-22125039-01-2r-05062024*

Restituirea cererii de apel de către instanța de apel reprezintă o aplicare excesiv formalistă a normelor procedurale, fără a ține cont de circumstanțele specifice ale cauzei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. E. Galușceac
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dulghieru

05 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către avocatul Ion Căpățînă, în interesele Ludmillei Draguțanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 23 august 2022, Cezar Galamaga, Anastasia Raevskaia, Daria Chirtoca și Valeriu Arseni au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Draguțanu, intervenient accesoriu Tatiana Draguțan cu privire la rezoluțiunea contractului de locațiune, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

2. În data de 21 februarie 2023, avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu a depus acțiune reconvențională împotriva lui Cezar Galamaga, prin care a solicitat rezoluțiunea contractului de locațiune și încasarea cheltuielilor de judecată.

3. Prin hotărârea din 07 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată acțiunea inițială, s-a admis parțial acțiunea reconvențională, s-a declarat rezoluționat contractul de locațiune nr.1 din 18 iunie 2022, încheiat între Ludmila Draguțanu și Cezar Galamaga, s-a încasat de la Cezar Galamaga în beneficiul Ludmillei Draguțanu suma de 100 lei cu titlu de recompensă a taxei de stat, s-a încasat în mod solidar de la Cezar Galamaga, Anastasia Raevskaia, Daria Chirtoca și Valeriu Arseni în beneficiul Ludmillei Draguțanu suma de 8 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, s-a încasat în mod solidar de la Cezar Galamaga, Anastasia Raevskaia, Daria Chirtoca și Valeriu Arseni în beneficiul Tatianeii Draguțan suma de suma de 1 500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest, acțiunea reconvențională s-a respins ca fiind neîntemeiată.(f.d.135-136.145-152)

4. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de către avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu și de către avocatul Andrei Baș în interesele lui Cezar Galamaga, Anastasiei Raevskaia, Dariei Chirtoca și lui Valeriu Arseni. (f.d.140-141,4143-144)

5. Prin încheierea din 23 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu și de avocatul Andrei Baș în interesele lui Cezar Galamaga, Anastasiei Raevskaia, Dariei Chirtoca și lui Valeriu Arseni. S-a comunicat apelantei Ludmila Draguțanu și avocatului Ion Căpățînă despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău,

a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. (f.d.157-160)

6. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 08 aprilie 2024 a restituit cererea de apel depusă de către Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu din motivul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel expuse în încheierea din 23 februarie 2024. (f.d.185-188)

7. Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din data de 08 aprilie 2024 cu dispunerea primirii pe rol și admiterea spre examinare a cererii de apel. (f.d. 193-184)

8. În motivarea recursului avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu, a criticat concluzia instanței de apel privind neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel, din motiv că în termenul acordat de 7 zile au fost înlăturate neajunsurile. Recurenta a susținut că bonul de plată a fost remis prin poșta electronică la 03 aprilie 2024, astfel încât, să se încadreze în interiorul termenului acordat în caz contrar instanța de apel era în drept să restituie apelul. Mai mult bonul de plată urma să-l prezinte la prima ședință de judecată, iar la necesitate instanța putea să-l solicite.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 26 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.”

10. Art. 365, alin. (4) din Codul de procedură civilă statuează că:

„La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.”

11. 368, alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

12. Art. 369, alin. (1), lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1). Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

13. Art. 424, alin. (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

14. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele că:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

15. Art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează [...], pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

16. Art. 427, lit. b) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de judecată a constatat că recurenta s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, depunând recursul în termen.

La caz, instanța de apel a expediat participanților la proces copia încheierii din 08 aprilie 2024 prin intermediul oficiului poștal în data de 29 aprilie 2024.

Recursul a fost depus în data de 30 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, iar în data de 19 iunie 2024 a depus la Curtea Supremă de Justiție recursul semnat olograf. (f.d.192, 201)

Recurenta a menționat că a luat cunoștință cu încheierea din data de 08 aprilie 2024 a instanței de apel, în data de 16 mai 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție care la dosar este lipsă.

Dat fiind faptul că la dosar lipsește dovada recepționării încheierii contestate se reține că data recepționării este 16 mai 2024, dată indicată de către recurentă.

Astfel, recurenta s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, depunând recursul în termen.

18. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de

recurs, au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

19. Analizând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că se impune casarea încheierii din 08 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare. Această decizie a fost adoptată având în vedere considerentele expuse în continuare.

20. Cercetând starea de fapt, în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, că Curtea de Apel Chișinău, constatând că apelul depus de către avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu, nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 23 februarie 2024 nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantei că necesită să prezinte apelul motivat într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 75 lei, stabilindu-i un termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării copiei de pe încheierea în cauză. (f.d.157-160)

21. Curtea de Apel Chișinău, stabilind că apelanta în termenul acordat nu a înlăturat întocmai neajunsurile indicate de către instanța de apel și anume nu a prezentat originalul dovezii de plată a taxei de stat, în baza art. 369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din data de 08 aprilie 2024 a restituit apelul declarat de către avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu. (f.d. 185-188)

22. Recurenta a criticat soluția instanței de apel, menționând că a înlăturat în termen neajunsurile cererii de apel, iar din motiv nu reușea să se încadreze în termenul scurt de 7 zile stabilit de instanța de apel și pentru evitarea unei restituiri a apelului a expediat dovada achitării taxei de stat prin poșta electronică.

23. La caz, se atestă că încheierea instanței de apel din data de 23 februarie 2024, prin care nu a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmillei Draguțanu și i-a acordat un termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării copiei de pe încheierea în cauză pentru lichidarea neajunsurilor, a fost recepționată de către avocatul Ion Căpățînă în data de 27 martie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8011438734AS. (f.d.170)

24. Astfel, în condițiile speței începutul curgerii termenului de 7 zile calendaristice pentru înlăturarea neajunsurilor este ziua imediat următoare datei calendaristice de la recepționarea încheierii din data de 23 februarie 2024, adică ziua de 28 martie 2024, iar ultima zi fiind data de 03 aprilie 2024.

25. Avocatul Ion Căpățînă, în data de 03 aprilie 2024 a expediat prin intermediul poștei electronice apelul motivat semnat electronic și copia bonului de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei.

26. În opinia instanței de recurs, în condițiile speței, Curtea de Apel Chișinău a manifestat un formalism excesiv și nu a asigurat o aplicare flexibilă a normelor procedurale, or, avocatul Ion Căpățînă, în termen la 03 aprilie 2024, a expediat prin intermediul poștei electronice apelul motivat semnat electronic și ordinul de plată a taxei de stat în cuantum de 75 lei. (f.d.175 verso)

27. În context completul de judecată subliniază că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, aplicarea rigidă și excesivă a normelor procedurale nu trebuie să constituie un obstacol disproporționat în exercitarea dreptului la un proces echitabil.

28. În acest caz, restituirea cererii de apel a condus la o îngrădire nejustificată a accesului apelantei la calea de atac, afectând direct dreptul acesteia de a obține o examinare efectivă a cauzei sale. Potrivit principiului proporționalității, instanțele trebuie să asigure echilibrul între respectarea regulilor procedurale și garantarea accesului efectiv la justiție.

29. Refuzul instanței de apel de a lua în considerare copia dovezii de plată a taxei de stat și de a nu acorda un termen suplimentar sau de a verifica documentul în cadrul ședinței de judecată poate fi considerat o încălcare a principiului proporționalității. Or, acest principiu impune ca măsurile luate de instanță să fie proporționale cu scopul urmărit, iar în acest caz, scopul este verificarea dovezii de plată.

30. Astfel, în cazul din speță, ținând cont de faptul că în termenul acordat de 7 zile apelanta totuși a achitat taxa de stat și a prezentat copia ordinului de plată, instanța de apel urma să acorde apelantei un termen suplimentar pentru prezentarea în original a dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 75 lei sau să purceadă la verificarea acestor documente bancare în cadrul primei ședințe de judecată.

31. La caz, este relevant că avocatul Ion Căpățînă în interesele Ludmilei Draguțanu, a dat dovadă de bună-credință, achitând taxa de stat în termenul acordat de către Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 23 februarie 2024 și pentru a respecta termenul de 7 zile și de a se încadra în el, a prezentat instanței de apel copia dovezii de plată a taxei de stat.

32. Deși instanța de apel a solicitat prezentarea originalului de plată, iar avocatul Ion Căpățînă a prezentat doar copia acestui act, această eroare procedurală minoră putea fi corectată într-un termen rezonabil suplimentar acordat de către instanța. Or, judecătorii trebuie să asigure derularea procesului într-o manieră echitabilă și eficientă, fără să pună bariere disproporționate în fața justițiabililor.

33. Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, instanțele de judecată trebuie să dea dovadă de flexibilitate în gestionarea procedurilor pentru a asigura buna administrare a justiției. Prin prisma principiului dat, dacă instanța putea verifica originalul dovezii de plată în cadrul ședinței de judecată sau să acorde un termen suplimentar,

aceasta ar fi fost o măsură rezonabilă și proporțională cu scopul procedural. Refuzul de a face acest lucru și restituirea cererii de apel poate fi interpretat ca o măsură disproportională și excesiv de formalistă.

34. Jurisprudența internațională relevantă sancționează formalismul excesiv și promovează o aplicare mai flexibilă a regulilor de procedură, în interesul justiției, de exemplu, în cauza *Miragall Escolano și alții v. Spania* (2000) sau *Walchli v. Franța* (2007), CtEDO a constatat că formalismul excesiv al instanțelor naționale a constituit o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

35. Prin urmare, instanța de recurs conchide că, instanța de apel ar fi trebuit să adopte o abordare mai flexibilă și să nu fie extrem de formalistă, în special atunci când original dovezii de plată a taxei de stat putea fi ușor remediat sau verificat în cadrul ședinței.

36. În context, pentru a evita o încălcare a dreptului Ludmillei Draguțanu la un proces echitabil și pentru a asigura protejarea drepturilor sale procedurale legitime, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea din 08 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru, spre rejudecare, la etapa punerii pe rol a apelului.

37. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427, lit. b) și 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către avocatul Ion Căpățînă, în interesele Ludmillei Draguțanu.

Casează încheierea din 08 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituie spre rejudecare cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Cezar Galamaga, Anastasia Raevskaia, Daria Chirtoca și Valeriu Arseni împotriva Ludmillei Draguțanu, intervenient accesoriu Tatiana Draguțan cu privire la rezoluțiunea contractului de locațiune, încasarea sumei, a cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Ludmila Draguțanu împotriva lui Cezar Galamaga cu privire la rezoluțiunea contractului de locațiune și încasarea cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Centru, la etapa punerii pe rol a apelului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă